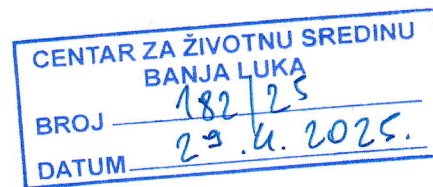

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI SUD U BANJALUCI
Broj: 11 0 U 038171 U
Dana, 25.04.2025 godine

Okružni sud u Banjaluci, sudija Sanja Stefanović, kao sudija pojedinac, uz učešće Dragane Popović, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Udruženja „Centar za životnu sredinu“ iz Banja Luke, Miše Stupara broj 5, zastupan po predsjedniku Dakić Tihomiru i po tužbi Udruženja građana „Dolina Plive“, Željeznička bb, Jezero, zastupan po predsjedniku Ameli Ahmečković (u daljem tekstu: tužioci), radi poništenja rješenja, broj 05.04/310-155-8/22 od 15.01.2025. godine, Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske, Trg Republike Srpske broj 1, Banja Luka (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu produženja istražnog roka za izvođenje geoloških istraživanja, dana 25.04.2025. godine, donio je

PRESUDA

Tužbe se uvažavaju i osporeni akt poništava.

Nalaže se tuženom da tužiocu Udruženje „Centar za životnu sredinu“ iz Banja Luke, nadoknadi troškove takse u upravnom sporu u iznosu od 150,00 KM.

Nalaže se tuženom da tužiocu Udruženje „Dolina Plive“ iz Jezera, nadoknadi troškove takse u upravnom sporu u iznosu od 150,00 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Osporenim aktom, odobreno je Privrednom društvu „SNK Metali“ d.o.o. Bijeljina, produženje istražnog roka za izvođenje detaljnih geoloških istraživanja olova, cinka, bakra, barita i pratećih metala na istražnom prostoru „Jezero“ opština Jezero, odobrenih rješenjem Ministarstva energetike i rudarstva, broj 05.04/310-155-1/22 od 04.03.2022. godine, za dodatne tri godine, počev od 04.03.2025. godine do 04.03.2028. godine.

Blagovremeno podnesenom tužbom, tužilac JU „Centar za životnu sredinu“ osporava zakonitost donesenog akta iz svih razloga propisanih članom 10. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS). U tužbi navodi da je aktivno legitimisan za podnošenje tužbe, shodno odredbama Aarhuske konvencije, te se u tom smislu smatra zainteresovanom javnošću, u smislu člana 9. stav 2. Aarhuske konvencije, koju je Bosna i Hercegovina ratifikovala 15.09.2008. godine, („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ MU 8/08). Navodi da su donošenjem osporenog akta načinjene bitne povrede upravnog postupka, kao i da su prekršene odredbe člana 38. Zakona o geološkim istraživanjima („Službeni glasnik“ Republike Srpske broj 64/22 i 63/24), jer se zainteresovano lice SNK „Metali“ d.o.o. Bijeljina obratio tuženom zahtjevom od 03.01.2025. godine, koji je zaprimljen kod tuženog 10.01.2025. godine, za produženje istražnog roka, što znači da je prekoračen rok propisan članom 38. stav 3. Zakona o geološkim istraživanjima, kojim je propisano da se zahtjev za produženje istražnog roka podnosi najkasnije 60 dana prije isteka istražnog roka, određenog u rješenju kojim se odobrava izvođenje detaljnih geoloških istraživanja mineralnih sirovina. Ovaj rok, dakle, ističe 04.01.2025. godine, pa kako je zahtjev kod tuženog zaprimljen 10.01.2025. godine, to je isti neblagovremen, pa ga je trebalo odbaciti. Dalje, tužilac navodi da u obrazloženju osporenog akta tuženi nije utvrdio, niti pravilno

obrazložio uslove na osnovu kojih je izdat pobijeni akt, te nije obrazložio činjenično stanje o obavezi ispunjenosti, preko 75% projektovanih istražnih radova. Zbog toga u pobijanom aktu nedostaju bitni elementi. Tužilac smatra i da konstatacija iz osporenog akta, da nisu promijenjeni uslovi na osnovu kojih je izdato prvobitno odobrenje u 2022. godini, ne stoji, jer su se bitno promijenili zakonski uslovi, pa je zainteresovano lice sada u znatno povoljnijoj poziciji, od one u kojoj se nalazio prilikom ishodovanja prvobitnog odobrenja. Naime, 2024. godine došlo je do izmjene i dopune Zakona o geološkim istraživanjima, kada je izmijenjeno i dopunjeno preko 30 članova osnovnog Zakona, a bitno su izmijenjeni i članovi 37. i 38. Zakona, ali i mnogi drugi, po kojima se odobravaju, ili produžavaju detaljna geološka istraživanja. Tako je bitno izmijenjena odredba koja povećava obim istraživačkih prava, jer je najveća dozvoljena količina mineralne sirovine, koja se mogla uzeti u cilju ispitivanja kvaliteta i hemijsko tehnoloških svojstava mineralne sirovine, u ranijem zakonu iznosila do 200 m³. Izmjenama i dopunama Zakona, za metalne mineralne sirovine, a koje su predmet istraživanja u konkretnoj upravnoj stvari, dozvoljeno je da količine sada iznose do 2.000 tona po jednom tehnološkom tipu. Tužilac smatra da ova formulacija još uvijek nije razjašnjena, pa se postavlja pitanje da li se pobijanim aktom efektivno dozvoljava izuzimanje maksimalnih navedenih količina i to ukupno pet, ili više tehnoloških tipova (olovo, cink, bakar, barit i prateći metali). Takođe su izvršene izmjene bitnih odredaba Zakona, koje su vezane za geološka istraživanja, stručni nadzor, potrebnu dokumentaciju, a posebno je zabrinjavajuće što se ukida obaveza prethodne procjene uticaja na životnu sredinu, za skoro sve projekte geoloških istraživanja, kao i da se iz postupka odlučivanja o odobravanju istražnih prava isključuje lokalna zajednica. Zakon nema prelazne odredbe, a očigledno je da se osporeni akt izdaje i na temelju novog Zakona, zbog čega ne stoji formulacija da nisu promijenjeni uslovi, na osnovu kojih je izdato prvobitno rješenje. Smatra da, kako su količine za izuzimanje sada višestruko veće od onih koje je zainteresovano lice imalo tokom prvobitnog istražnog perioda, to graniči sa eksploatacijom. Navodi i da je kod Ustavnog suda Republike Srpske dao inicijativu za ocjenu ustavnosti Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o geološkim istraživanjima, o kojoj nije riješeno do dana ulaganja tužbe. Predlaže da sud tužbu uvaži, osporeni akt poništi, a njemu nadoknadi troškove takse na tužbu i presudu.

Blagovremeno podnesenom tužbom tužilac Udruženje građana „Dolina Plive“, Željeznička bb, Jezero, zastupan po predsjedniku Ameli Ahmečković, osporava zakonitost donesenog akta iz svih razloga propisanih članom 10. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS). U tužbi navodi da je aktivno legitimisan za podnošenje tužbe, shodno odredbama Aarhuske konvencije, te se u tom smislu smatra zainteresovanim javnošću, u smislu člana 9. stav 2. Aarhuske konvencije, koju je Bosna i Hercegovina ratifikovala 15.09.2008. godine, („Službeni glasnik“ Bosne i Hercegovine MU 8/08). Navodi da su donošenjem osporenog akta načinjene bitne povrede upravnog postupka, kao i da su prekršene odredbe člana 38. Zakona o geološkim istraživanjima („Službeni glasnik“ Republike Srpske broj 64/22 i 63/24), jer se zainteresovano lice SNK „Metali“ d.o.o Bijeljina obratio tuženom zahtjevom od 03.01.2025. godine, koji je zaprimljen kod tuženog 10.01.2025. godine, za produženje istražnog roka, što znači da je prekoračen rok propisan članom 38. stav 3. Zakona o geološkim istraživanjima, kojim je propisano da se zahtjev za produženje istražnog roka podnosi najkasnije 60 dana prije isteka istražnog roka određenog u rješenju kojim se odobrava izvođenje detaljnih geoloških istraživanja mineralnih sirovina. Ovaj rok, dakle, ističe 04.01.2025. godine, pa kako je zahtjev kod tuženog zaprimljen 10.01.2025. godine, to je isti neblagovremen, pa ga je trebalo odbaciti. Dalje, tužilac navodi da u obrazloženju osporenog akta tuženi nije utvrdio, niti pravilno obrazložio uslove na osnovu kojih je izdat pobijeni akt, te nije obrazložio činjenično stanje o obavezi ispunjenosti, preko 75% projektovanih istražnih radova. Zbog toga u pobijanom aktu nedostaju bitni elementi. Tužilac smatra i da konstatacija iz osporenog akta, da nisu promijenjeni uslovi na osnovu kojih je izdato prvobitno odobrenje u 2022. godini, ne stoji, jer su se bitno promijenili zakonski uslovi, pa je zainteresovano lice sada u znatno povoljnijoj poziciji, od one u kojoj se nalazio prilikom

ishodovanja prvobitnog odobrenja. Naime, 2024. godine, došlo je do izmjene i dopune Zakona o geološkim istraživanjima, kada je izmijenjeno i dopunjeno preko 30 članova osnovnog Zakona, a bitno su izmijenjeni i članovi 37. i 38. Zakona, ali i mnogi drugi po kojima se odobravaju ili produžavaju detaljna geološka istraživanja. Tako je bitno izmijenjena odredba koja povećava obim istraživačkih prava, jer je najveća dozvoljena količina mineralne sirovine, koja se mogla uzeti u cilju ispitivanja kvaliteta i hemijsko tehnoloških svojstava mineralne sirovine, u ranijem zakonu iznosila do 200 m³. Izmjenama i dopunama Zakona, za metalne mineralne sirovine, a koje su predmet istraživanja u konkretnoj upravnoj stvari, dozvoljeno je da količine sada iznose do 2.000 tona, po jednom tehnološkom tipu. Tužilac smatra da ova formulacija još uvijek nije razjašnjena, pa se postavlja pitanje da li se pobijanim aktom efektivno dozvoljava izuzimanje maksimalnih navedenih količina i to ukupno pet ili više tehnoloških tipova (olovo, cink, bakar, barit i prateći metali). Takođe su izvršene izmjene bitnih odredaba Zakona, koje su vezane za geološka istraživanja, stručni nadzor, potrebnu dokumentaciju, a posebno je zabrinjavajuće što se ukida obaveza prethodne procjene uticaja na životnu sredinu, za skoro sve projekte geoloških istraživanja, kao i da se iz postupka odlučivanja o odobravanju istražnih prava isključuje lokalna zajednica. Zakon nema prelazne odredbe, a očigledno je da se osporeni akt izdaje i na temelju novog Zakona, zbog čega ne stoji formulacija da nisu promijenjeni uslovi na osnovu kojih je izdato prvobitno rješenje. Smatra da, kako su količine za izuzimanje sada višestruko veće od onih koje je zainteresovano lice imalo tokom prvobitnog istražnog perioda, to graniči sa eksploatacijom. Predlaže da sud tužbu uvaži, osporeni akt poništi, a njemu nadoknadi troškove takse na tužbu i presudu.

Tuženi je, na zahtjev suda, dostavio spis predmetne upravne stvari i odgovor na tužbu, u kojem navodi da ostaje kod svih navoda iz obrazloženja osporenog akta.

Zainteresovano lice, Privredno društvo „SNK Metali“ d.o.o. Bijeljina, zastupan po punomoćniku Ognjenu Avlijašu, u odgovoru na tužbu navodi da je zahtjev predat blagovremeno, te da je tuženi, na osnovu izvještaja, koje mu zainteresovano lice dostavilo uz zahtjev, utvrdio ispunjenost zakonskih uslova za produženje istražnog roka. Podaci koji se nalaze u izvještajima, sadrže podatke koji su isključivo vezani za projekat i projektnu dokumentaciju, kao i rezultate istraživanja, pa predstavljaju povjerljive podatke i dokumentaciju, kojima može raspolagati isključivo nosilac prava na istraživanje u skladu sa članom 58. stav 1. Zakona o geološkim istraživanjima. Dalje, navodi i da nisu pravilni navodi iz tužbe, a koji se odnose na uticaj izmjena i dopuna Zakona o geološkim istraživanjima, na rad zainteresovanog lica. Kako i ostale navode tužbe smatra neosnovanim, predlaže da sud tužbu odbije kao neosnovanu.

Iz stanja spisa proizlazi da je zainteresovano lice, dana 03.01.2025. godine, tuženom podnio zahtjev za produženje istražnog roka, po projektu detaljnih geohemijskih, geofizičkih i geoloških istraživanja olova, cinka, bakra, barita i pratećih metala na istražnom prostoru „Jezero“, opština Jezero. Ovaj zahtjev zainteresovano lice predao je poštom, dana 03.01.2025. godine, o čemu postoji dokaz u spisu, zbog čega nisu osnovani navodi tužbe da je zahtjev neblagovremen, s obzirom na to da je zainteresovanom licu, rješenjem nadležnog ministarstva, od 04.03.2022. godine, odobreno istraživanje na predmetnom lokalitetu i to u periodu od 04.03.2022. do 04.03.2025. godine. U spisu se dalje zatiče osporeni akt, kojim se zainteresovanom licu odobrava produženje istražnog roka za izvođenje detaljnih geoloških istraživanja olova, cinka, bakra, barita i pratećih metala, na istražnom prostoru „Jezero“, opština Jezero, odobrenih rješenjem Ministarstva energetike i rudarstva, broj 05.04/310-155-1/22 od 04.03.2022. godine, za dodatne tri godine, počev od 04.03.2025. godine do 04.03.2028. godine. U obrazloženju ovog akta, navodi se kada je zaprimljen zahtjev, citira se član 38. stav 1. i stav 2. Zakona o geološkim istraživanjima, te tuženi navodi da uvidom u dostavljene izvještaje o rezultatima izvedenih istraživanja po odobroj projektnoj dokumentaciji za izvođenje detaljnih geoloških istraživanja, koje nabraja i to Godišnji izvještaj iz 2023. godine, Izvještaj iz marta

2024. godine i Završni godišnji izvještaj iz decembra 2024. godine, kao i rješenje ministarstva od 04.03.2022. godine, utvrđeno je da se nisu promijenili uslovi na osnovu kojih je izdato rješenje, kao i da je nosilac prava na istraživanje, u dosada sprovedenim istraživanjima, izvršio više od 75% projektovanih istražnih radova.

Razmotrivši tužbu i osporeni akt po odredbama člana 30. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), zatim odgovor tužene strane, kao i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, ovaj sud je odlučio kao u izreci rješenja iz sljedećih razloga:

Članom 38. stav 1. Zakona o geološkim istraživanjima, propisano je da se istražni rok, iz člana 37. stav 2. Zakona (kojim je propisano da je istražni rok za istraživanje metalčnih mineralnih sirovina tri godine), može se produžiti po zahtjevu nosioca prava za istraživanje, ukoliko se nisu promijenili uslovi na osnovu kojih je izdato odobrenje za istraživanje i ukoliko je izvedeno više od 75% projektovanih istražnih radova.

Članom 36. Zakona, propisano je šta sadrži rješenje kojim se odobrava izvođenje detaljnih geoloških istraživanja mineralne sirovine i to pored elemenata utvrđenih propisom kojim se uređuje upravni postupak. Obavezni elementi rješenja propisani su u stavu 1. tačka 1. do 12. tog člana.

Dakle, imajući u vidu navedeno, nesporno je da u osporenom aktu tuženi, pored obaveze propisane članom 197. stav 2. Zakona o opštem upravnom postupku, kojim je propisano da obrazloženje rješenja sadrži kratko izlaganje zahtjeva stranaka, utvrđeno činjenično stanje, prema potrebi i razloge koji su bili odlučujući pri ocjeni dokaza, razloge zbog kojih nije uvažen koji od zahtjeva stranaka, ako i propise i razloge koji, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, upućuju na odluku koja je data u dispozitivu, nije ispoštovao ni odredbu člana 36. stav 1. Zakona o geološkim istraživanjima, jer iz osporenog akta ne proizlazi da se u njemu navodi naziv projekta, koordinate, kao ni najveća količina mineralne sirovine, koja se može izvaditi s ciljem ispitivanja kvaliteta, ne navode se uslovi ograničenja kojih se mora pridržavati nosilac prava, ne navodi se ni visina naknade, ni rok za podnošenje izvještaja o sprovedenom istraživanju, kao ni obaveza dovođenja zemljišta u prvobitno stanje nakon istraživanja. Svi ovi obavezni elementi rješenja moraju biti sadržani i u rješenju kojim se zainteresovanom licu odobrava produžetak roka. Takođe, pravilno navode tužioci da iz osporenog akta ne proizlazi na koji način je utvrđeno da je zainteresovano lice, do dana podnošenja zahtjeva, izveo više od 75% projektovanih istražnih radova, a kako je to propisano članom 38. stav 1. Zakona o geološkim istraživanjima. Sve ove nedorečenosti i paušalne tvrdnje tuženog, iznesene u osporenom aktu, dovele su do toga da je osporeni akt donesen uz bitnu povredu odredaba postupka, zbog čega ga treba poništiti. Tuženi je, dakle, dužan da o zahtjevu ponovo razmatra, te da u skladu sa uputom suda, upotpuni postupak na način propisan zakonom.

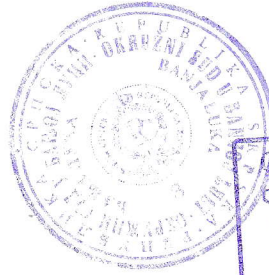
Sud u upravnom sporu nema ovlaštenje da se bavi sadržajem izmjena i dopuna Zakona o geološkim istraživanjima, zbog toga navode tužbe, koje se odnose na isto nije razmatrao.

S obzirom na navedeno, imajući u vidu da sud, u smislu člana 29. stav 1. ZUS-a, zakonitost osporenog akta ispituje na podlozi činjenica utvrđenih u upravnom postupku, proizlazi da su u postupku donošenja osporenog akta ostvareni razlozi iz člana 10. tačka 2. i 4. ZUS-a, za poništavanje osporenog akta, zbog čega se tužbe i ukazuje osnovanim, pa ih je stoga i valjalo uvažiti i osporeni akt poništiti, a na osnovu ovlašćenja iz člana 31. stav 1. i 2. istog zakona.

U smislu člana 50. ZUS-a tuženi je u obavezi da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od prijema ove presude donese novi akt, uvažavajući pravno shvatanje ovog suda i primjedbe suda u pogledu postupka.

Odluku o troškovima sud je donio u skladu sa odredbom člana 49. i 49a. ZUS-a, jer su tužioci uspjeli sa tužbom u upravnom sporu, pa su im u skladu sa članom 22. stav 1. i člana 23. stav 2. Taksene tarife, dosuđeni troškovi koji se odnose na taksu na tužbu u iznosu od po 100,00 KM, te i taksu na presudu u iznosu od 100 KM ukupno, koju plaćaju solidarno, odnosno svakom od tužilaca ukupno 150,00 KM radi čega je i odlučeno kao u stavu 2. i 3. izreke presude, shodno Zakonu o sudskim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 73/08, 49/09, 67/13, 63/14 i 66/18).

Zapisničar
Dragana Popović

Sudija

Sanja Stefanović

